

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2012

Karolína Peková

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

**HISTORICKÝ VÝVOJ PLAVECKÝCH SPORTŮ
V PROSTĚJOVĚ**

(Bakalářská práce)

Autor: **Karolína Peková, Tělesná výchova a sport**

Vedoucí práce: **Mgr. Dušan Viktorjeník, Ph.D.**

Olomouc 2012

Jméno a příjmení autora: Karolína Peková
Název bakalářské práce: Historický vývoj plavání v Prostějově
Pracoviště: KUT FTK UP
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Dušan Viktorjeník, Ph.D.
Rok obhajoby: 2012

Abstrakt:

Cílem mé bakalářské práce bylo na základě dostupných pramenů zpracovat historii plaveckého oddílu v Prostějově. Hlavním zdrojem mi byla literatura, plavecké ročenky, regionální tisk a vzpomínky pamětníků.

Bakalářská práce je rozdělena do tří stěžejních kapitol, zachycujících historický vývoj plavání ve světovém měřítku, na úrovni České republiky a především v Prostějově.

Klíčová slova: sportovní oddíl, plavecká škola, sportovní třídy, krytý bazén, plavání

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb.

Author's first and surname: Karolína Peková
Title of the bachelor thesis: Historický vývoj plavání v Prostějově
Department: KUT FTK UP
Supervisor: Mgr. Dušan Viktorjeník, Ph.D.
A year of the presentation: 2012

Abstrakt:

The aim of my thesis was based on the available sources to the history of swimming section in Prostějov. The main source of me was literature, swimming yearbooks, regional newspapers and memories of witnesses.

The thesis is divided into three key chapters describing the historical development of swimming in the world , and at the level of the Czech Republic and especially in Prostějov.

Key words: sports team, swimming school, sports classes, indoor pool, swimming

I allow my bachelor thesis to be lent for library service.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně pod vedením vedoucího práce Mgr. Dušana Viktorjeníka, Ph.D. Uvedla jsem všechny literární zdroje, jež jsem v práci použila a dodržovala jsem zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne

.....

Poděkování

Děkuji tímto Mgr. Dušanu Viktorjeníkovi, Ph.D. za odborné vedení při zpracování mé závěrečné písemné práce, za pečlivé posouzení, podnětné připomínky, které mi poskytl v průběhu zpracování.

OBSAH

1	ÚVOD	8
2	CÍLE A ÚKOLY	9
2.1	Dílčí cíle	9
2.2	Úkoly	9
3	METODIKA	10
3.1	Nestandardizovaný sběr dat a informací	10
4	VÝSLEDKY	12
4.1	Historie plaveckých sportů ve světě	12
4.1.1	Historie závodního plavání	12
4.1.2	Historie vodního póla	14
4.1.3	Historie dálkového plavání	15
4.1.4	Historie zimního plavání	15
4.1.5	Historie synchronizovaného plavání	15
4.1.6	Historie skoků do vody	16
4.2	Historie plaveckých sportů v České republice	16
4.3	Historie plaveckých sportů v Prostějově	17
4.3.1	Historie závodního plavání v Prostějově	17
4.3.2	Historie dálkového a zimního plavání	28
4.3.3	Historie vodního póla v Prostějově	31
4.3.4	Historie prostějovského plaveckého bazénu	34
4.3.5	Jak to vidí prostějovští plavci a trenéři	35
5	SOUHRN	40
6	ZÁVĚRY	41
	REFERENČNÍ SEZNAM	43
	PŘÍLOHY	45

1 ÚVOD

Prostějov je mi blízké město, ke kterému jsem si vytvořila vztah díky plavání. V období mezi lety 1994 až 2000 mi bylo umožněno zde závodně plavat. I když jsem závodní plaveckou kariéru ukončila, plavání i nadále zůstalo mým koníčkem. Místo plavecké trenérky přípravného družstva, pro mě bylo báječnou příležitostí, jak spojit koníček s prací.

Těchto pár výše uvedených důvodů mě následně vedlo k sepsání mé bakalářské práce s názvem „Historický vývoj plaveckých sportů v Prostějově“. Další okolností je také skutečnost, že Prostějov nemá žádný ucelený dokument, do kterého by bylo možné nahlédnout a dohledat uceleně zpracované údaje o historii prostějovského plavání.

V Prostějově můžeme nalézt spoustu významných osobností, které se mohou pyšnit na své plavecké úspěchy, jichž dosáhly během své kariéry. Už jen tento fakt sám o sobě volá po písemném zvěčnění. Cílem je tedy utřídit podstatné informace týkající se plavání v Prostějově a dát jim ucelenou formu. Zároveň tuto bakalářskou práci pojmám jako určitou formu propagace prostějovského plavání, kde se již mnoho plavců vypracovalo k tomu, aby dosáhly úctyhodných výsledků. V neposlední řadě mě k jejímu sepsání motivuje i fakt, že plavecký sport v Prostějově loni oslavil výročí 60 let.

Jelikož se v plaveckém prostředí Prostějova pohybují dodnes, věřím, že místní pamětníci mi pomohou s dohledáváním potřebných informací a dokumentů. Mezi důležité osoby plavání v Prostějově patří bývalý plavec a současný trenér Petr Adamec, který se snaží informace archivovat.

Bakalářská práce se zakládá na čtyřech stěžejních částech, kde nejprve popíšu historii plaveckých sportů ve světě. Následně se budu zabývat situací u nás, v České republice. Další kapitola se věnuje čistě plaveckým sportům ve městě Prostějov. S plaveckými sporty jako takovými samozřejmě souvisí ideální podmínky pro plavání. Proto v této práci věnuji kapitolu o prostějovském bazénu a jeho pozitivích a negativích.

2 CÍLE A ÚKOLY

Hlavním cílem bakalářské práce bylo analyzovat historický vývoj plaveckých sportů v městě Prostějov.

2.1 Dílčí cíle

- analyzovat primární zdroj v Prostějově týkající se plaveckých sportů.
- analyzovat získané informace z rozhovorů významných plavců a funkcionářů v Prostějově

2.2 Úkoly

- zpracovat historii závodního plavání v Prostějově
- zpracovat historii dálkového a zimního plavání v Prostějově
- zpracovat historii vodního póla v Prostějově

3 METODIKA

Téma mé bakalářské práce jsem si začala vybírat v měsíci lednu roku 2012. Jelikož jsem se plavání dlouhodobě věnovala, jak jsem uvedla v úvodu práce, nebylo rozhodování příliš těžké. S formováním obsahu a celkového zaměření práce jsem se ovšem radila jednak s mým vedoucím práce Mgr. Dušanem Viktorjeníkem, Ph.D. a také s hlavním prostějovským trenérem Petrem Adamcem. Díky ochotě a spolupráci s těmito pány jsem mohla začít realizovat bakalářskou práci s názvem „Historický vývoj plaveckých sportů v Prostějově“.

3.1 Nestandardizovaný sběr dat a informací

Bakalářská práce je založena na nestandardizovaném sběru informací doplněném o výpovědi pamětníků a současného trenéra Petra Adamce, který se stará o uchovávání a zaznamenávání významných událostí v oblasti prostějovského plavání. V této době, přibližně od února roku 2012 jsem ho navštěvovala v rámci konzultací. Poskytl mi cenné informace a zároveň tedy podklady pro moji bakalářskou práci. Další důležitou osobou pro realizaci bakalářské práce se stal pan Kaštil. Tento člověk je již třicet let ředitelem plaveckého bazénu v Prostějově. Má tedy přehled o událostech souvisejících například s jeho rekonstrukcí a vůbec provozem bazénu. Dalšími významnými zdroji pro mou práci byli pamětníci Jaroslav Šalamoun, Lenka Kührová a Ivana Matyášková.

Dohledat potřebné podklady se mi také podařilo v archivu na magistrátu města Prostějov a na zdejším stavebním úřadu. Zde mi posloužily především různé schvalovací protokoly, které obsahovaly číselné a technické údaje o průběhu a realizaci rekonstrukce plaveckého bazénu v Prostějově.

V září roku 2012 jsem opakovaně navštívila místní prostějovskou knihovnu. Dohledávání jakýchkoliv zmínek o plavání v Prostějově nebylo příliš snadné, protože jak jsem již zmiňovala, informace jsou spíše útržkovitého charakteru a různě roztroušené. Ovšem to je účel této bakalářské práce – shromáždění a ucelení informací o prostějovském plavání a plaveckých sportech v Prostějově.

Od října roku 2012 jsem měla nashromážděné podklady pro bakalářskou práci a mohla jsem na ní tedy začít intenzivně pracovat.

V práci jsem použila dvacet devět literárních odkazů, z toho byly tři cizojazyčné a sedmnáct internetových.

4 VÝSLEDKY

V této kapitole bude blíže popsána historie plaveckých sportů. Jednak světový vývoj, ale pak také vývoj v České republice. Co je však pro účel této práce podstatnější, je vývoj plaveckých sportů v Prostějově. Této oblasti se následující kapitola věnuje převážně. Práce obsahuje i kapitolu zabývající se historií plaveckého bazénu a výpověďmi bývalých plavců a trenérů plaveckého oddílu.

4.1 Historie plaveckých sportů ve světě

Mezi plavecké sporty patří plavání, dálkové plavání, zimní plavání, synchronizované plavání, skoky do vody a vodní pólo (<http://www.czechswimming.cz>).

4.1.1 Historie závodního plavání

Plavání je individuální sport, pro který je typický cyklický pohyb ve vodním prostředí. Plavec je ve vodě vystaven hydrostatickému tlaku a vztlaku vody, i zvýšené tepelné vodivosti prostředí. Cílem sportovního výkonu je uplavat danou trať v co nejkratším čase. V současné době se plavání rozděluje na čtyři plavecké styly, kterými jsou prsa, kraul, motýlek a znak (Sweetenham & Atkinson 2003).

Soutěžní disciplíny:

Závod probíhá v jednotlivcích nebo štafetě. Na dlouhém 50-ti metrovém bazénu, či krátkém 25-ti metrovém bazénu.

- 50, 100, 200, 400, 800, 1500m volný způsob (VZ)
- 50, 100, 200m motýlek (M)
- 50, 100, 200m znak (Z)
- 50, 100, 200m prsa (P)
- 100, 200, 400m polohový závod (PZ)

PZ je kombinace všech čtyř plaveckých způsobů v tomto pořadí: motýlek, znak, prsa, kraul.

Štafety:

- 4x100m, 4x200m VZ

- 4x100m PZ

Ve štafetě se polohový závod plave v tomto pořadí: znak, prsa, motýlek, kraul (Hofer & Felgrová, 2011).

Zatížení během plaveckého výkonu je kontinuální a intenzita zatížení se mění podle délky tratě. Plavecký výkon závisí na mnoha faktorech. Psychické faktory, mezi něž spadá vůle nebo psychická odolnost ovlivňují výkon plavce, somatické faktory (postava, délka končetin a další), technické faktory, taktické a kondiční faktory, ale také způsob regenerace (Maglischo, 2003).

S plaváním se ovšem pojí i nepříjemné stránka zdravotních rizik. Nejčastěji dochází k úrazu zejména při startovních skocích, dále se vyskytují různá onemocnění od zánětu očních spojivek, přes plísňová onemocnění, až po zánět zevního zvukovodu (Maglischo, 2003).

Za dob prvobytně pospolné společnosti se člověk s plaváním setkal, ale jen v rámci přežití a lovu. První důkazy o plavání jsou dochovány ze starověkých civilizací. Malby a sošky dochované ze starého Egypta dokládají, že plavání se těšilo oblibě převážně mužů, ale i žen. Nalezené artefakty dokládají tehdejší existence učitelů plavání, jež vyučovaly děti faraonů. Ve starověkém Řecku patřilo plavání k základním dovednostem bojovníků, v Římě sloužilo plavání hlavně jako prostředek hygieny. Plavání v době starověku mělo význam především v námořních bitvách, kdy bylo třeba přiblížit se k lodím nepřátel a zaujmout, respektive odvést jejich pozornost (Hoch, 1983).

Plavání až do dob feudalismu zaznamenal úpadek. Zákaz jakékoliv péče o tělo bylo jednou z ideologických představ křesťanského společenství. Jistý návrat zpět k plavání nastal v období humanismu, kdy vliv ideologických názorů církve do jisté míry polevil (Hoch, 1983).

Zásadní obrat nastává až v období kapitalismu, kdy se začínají vytvářet pedagogické ústavy (Hoch, 1983).

Plavání ovšem nezůstalo pouze na úrovni relaxace, nebo jako součást tělesné výchovy a obrany. Dnes je to jeden z vrcholových sportů a počátky sportovního plavání můžeme nalézt v Anglii. Hlavním iniciátorem, který se zasloužil o rozvoj vytrvalostního plavání, byl básník Lord George Gordon Byron, který přeplaval roku 1810

Dardanelskou úžinu. Tento výkon motivoval anglického kapitána M. Webba, který o šedesát let později přeplaval kanál La Manche a nechal si při tom poprvé v historii změřit čas, což evokovalo další plavce k měření svých plaveckých výkonů. Tehdy byly položeny základní kameny sportovního plavání. Následný rozvoj tohoto sportovního odvětví vedl v šedesátých letech minulého století ke zrodu plaveckých spolků a klubů v Londýně. Londýn je dodnes považován za světovou kolébku plaveckých sportů (<http://www.sportovni.net/plav/historie>).

Dnes je plavání zařazeno na seznam soutěžních disciplín olympijských her. Rok 1896 byl prvním rokem, kdy se těchto her zúčastnili plavci v mužské kategorii. Ženská kategorie byla přidána o 16 let později. Pravidla byla naprosto odlišná od těch dnešních, respektive nebyla žádná. Plavecký způsob si každý plavec mohl pro stanovenou délku tratě, které se musela překonat, zvolit dle svého uvážení. Až o osm let později byl stanoven jednotný způsob prsa pro všechny sportovce. Důvodem bylo zjištění, že různé plavecké způsoby mají jinou rychlost plavání (Kössl, J., Štrumbauer, J., & Waic, M., 2006).

4.1.2 Historie vodního póla

Vodní pólo je vodní míčová hra, ve které proti sobě nastupují dvě šestičlenná družstva a brankář. První zmínka o této sportovní hře ve vodě pochází z roku 1840. Hráči při ní seděli obkročmo na sudech a míč se do branky snažili dostat za pomoci pádla. Podobnost této hry s koňským pólem dala vzniknout názvu vodní pólo. První pravidla byla sepsána kolem roku 1870. V letech 1880-1888 pak získalo svoji současnou podobu. K sjednocení pravidel došlo 1908. Vodní pólo je nejdéle hraný kolektivní sport na Olympijských hrách. Poprvé se pólo objevilo již na Olympijských hrách roku 1900 v Paříži, turnaj žen byl zařazen na OH až v Sydney roku 2000 (cs.wikipedia.org/wiki/Vodní_pólo).

Mezi nejlepší státy hrající vodní pólo patří Chorvatsko, které vyhrálo Olympijské hry (OH) v Londýně 2012, Itálie, Maďarsko, které je několikanásobným držitelem zlaté medaile z OH, a další především evropské státy, ale také USA a dříve úspěšné Rusko (cs.wikipedia.org/wiki/Vodní_pólo).

4.1.3 Historie dálkového plavání

Další ze složek plavání je dálkové plavání, což je vytrvalostní plavání obvykle na otevřených vodních plochách, nebo na vodních plochách uzavřených nejčastěji o vzdálenosti 5, 10 a 15 km. Poprvé se dálkové plavání objevilo na OH v Aténách v roce 1896, kde se plavalo na otevřeném moři 1200 m volným způsobem, což už můžeme zařadit mezi dálkové plavání (Dean, 2008).

Oficiálně se však dálkové plavání objevilo na OH v roce 2008 v Pekingu. Olympijskou distancí je závod na 10 km. Mezi nejúspěšnější dálkové plavce patří především Evropané a to Italové (cs.wikipedia.org/wiki/Dálkové_plavání).

4.1.4 Historie zimního plavání

Zimní plavání je plavecká soutěž v otevřené vodě v období od 1. 10. do 30. 4. Otevřenou vodou se rozumí přírodní vodní prostředí, tj. řeka, jezero, rybník, otevřený bazén, apod. (www.zimni-plavani.info/Dokumenty/pravidlasoutěžnířádaSTD.aspx).

4.1.5 Historie synchronizovaného plavání

Synchronizované plavání je sport, který kombinuje tanec, plavání a gymnastiku. Známe je také pod pojmy umělecké plavání, nebo závody akvabel. Tento sport vznikl v 30. letech 20. století v Kanadě, pod původním názvem vodní balet. Oblibu si získal především v Americe, kde byl tento sport poprvé zařazen mezi disciplíny Olympijských her konaných roku 1984 v Los Angeles, do té doby se na OH objevovalo synchronizované plavání jen jako exhibiční vystoupení. Roku 1970 se synchronizované plavání zařadilo do Českého plaveckého svazu. Soutěží se v jednotlivcích a týmech. Samotný závod se skládá z technické stránky a volné disciplíny. Českou republiku v tomto sportu nyní reprezentuje Soňa Bernardová a Alžběta Dufková, které se společně účastnily OH v Londýně roku 2012. Bernardová se účastnila OH od roku 2000 (<http://www.olympic.cz/front/sport/75>).

4.1.6 Historie skoků do vody

Skoky do vody jsou akrobatické skoky z pružného prkna nebo věže zakončené dopadem do vody. Obecně se dělí na skoky napřed, nazad, zvrtné a zpětné. Historie tohoto vodního sportu sahá až do starověku roku 800 př. n. l., ale jako závodní skoky do vody byly pěstovány až v 19. století hlavně v Německu. Tento sport byl poprvé zařazen do programu Olympijských her roku 1904 v Saint Louis. Skáče se z desetimetrového můstku. Hodnotí se obratnost a elegance. Bodování je od 1 do 10 bodů (<http://www.olympic.cz/front/sport/74>).

4.2 Historie plaveckých sportů v České republice

O Plaveckých sportech v České republice lze hovořit až v první polovině 19. století, a to především o organizovaném výcviku plavání. Roku 1845 se u nás konaly první závody v plavání. Závody měly spíše exhibiční charakter. Jejich pořádání bylo většinou spojeno s různými slavnostmi. Náš nejstarší sportovní klub AC Praha, který byl založen v devadesátých letech, kdy se sportovní kluby těšily rozvoji, uspořádal plaveckou soutěž. První mistrovství Zemí koruny české se uskutečnilo v roce 1896, kde bylo stěžejní disciplínou plavání na 2000 m volným způsobem (Kössl, J., Štrumbauer, J., & Waic, M., 2006).

.Na konci 19. století se vznikem prvních vysokých tělovýchovných škol, nastupuje rozvoj sportovních věd. Ve sportu a tělovýchově se ovšem odrazila politicko ekonomická situace v meziválečném období (Kössl, J., Štrumbauer, J., & Waic, M., 2006).

V první polovině 20. století byly plavecké sporty na území České republiky považovány za určitou formu socializace, či ztotožnění se s přírodou. Díky modernizaci a pokroku se plavecké sporty, začátkem 2. poloviny 20. století přesunuly do krytých, většinou nově vystavených bazénů (TJ Gala, 1981).

Mezi nejúspěšnější české sportovce v plaveckých sportech patří světový rekordman na 100 P Vítězslav Svozil, časem 1:27,7 min. z Piešťan z roku 1957, účastník OH Petr Adamec a držitel rekordu na 1500 VZ. Dalšími významnými plavci

jsou Květoslav Svoboda, Martin Verner, Simona Baumrtová, Ilona Hlaváčková. V dálkovém plavání jsou to Yveta Hlaváčová, Silvie Rybářová, Jana Pechanová, Jan Micka, Rostislav Vítek. František Venclovský, který jako první v Československé republice přeplaval kanál La Manche v čase 15:26 hod. V synchronizovaném plavání Soňa Bernardová a Alžběta Dufková. Ve vodním pólu je to klub Strakonice, který je několikanásobným mistrem ČR jak v kategorii mužů, tak žen (<http://www.czechswimming.cz>).

4.3 Historie plaveckých sportů v Prostějově

V Prostějově se můžeme setkat s vodními sporty: Plavání při klubu TJ plavání Prostějov (TJ PoPro), zimní a dálkové plavání při TJ Haná a dříve i s vodním pólem.

4.3.1 Historie závodního plavání v Prostějově

V první polovině 20. století, kdy svět zaznamenal masový zájem o plavání, si tento sport získal oblibu i v České republice. Vznikl první prostějovský plavecký oddíl.

Oddíl plavání v Prostějově byl založen v roce 1951 pod TJ Československé stavební závody (ČSSZ) Prostějov, poté v roce 1954 se tento klub změnil na Tatran Prostějov, v roce 1958 na Slovan Prostějov a v letech 1961 na TJ Železářny Prostějov. V roce 1963 se plavecký oddíl přejmenoval na Tělovýchovnou jednotu Gala Prostějov a stal se tak největším oddílem pracujícím pod touto jednotou (TJ Gala, 1981).

Rok 1951

Vznikl první plavecký oddíl. Mezi prvními průkopníky byli Knězek, Režňák, Svoboda a Vachek spolu s Jaroslavem Šalamounem. Zájemců o plavání přibývalo a na úkor působivým výkonům se velká většina přihlášených dostala do krajského kola plavání v Jeseníku. Následně se kvalifikovali i do celostátního finále Sportovních her mládeže, které se konalo v Náchodě. Sjednocený tým lidí v čele s Jaroslavem Šalamounem tak založil první plavecký oddíl TJ ČSSZ Prostějov. V tomto roce byly pořádány četné závody a do oddílu přišli noví zájemci – Appl, Bier, Koutný, Stavěl, Umlaut, Havránková, Černá. Plavci trénovali na koupališti Sokola I. Za Kosteleckou ulicí (TJ Gala, 1981).

Rok 1952

Dostavily se první úspěchy. Ve finále závodu na 50 m znak se umístil Umlaut na 8. místě v Gottwaldově při sportovních hrách mládeže. Oddíl TJ ČSSZ Prostějov začíná pořádat zájezdy do krytých lázní blízkých měst, což vede ke zvýšenému zájmu o plavání v Prostějově a následovnému náboru nových uchazečů do plaveckého oddílu (TJ Gala, 1981).

Rok 1954

První přebory Československé republiky, Dobrovolné sportovní organizace (DSO) Tatran se konaly na místním koupališti pod záštitou prostějovského oddílu, který přebírá nové jméno – Tatran Prostějov (TJ Gala, 1981).

Rok 1956

Plavecký oddíl se zúčastnil Poháru mládeže v Praze. Což bylo neoficiální mistrovství Československé republiky (MČR) žactva (30 let TJ plaveckého oddílu Gala, 1981).

Rok 1958

Tatran Prostějov změnil své zázemí z bazénu koupaliště Sokola I., který měří 25 metrů na bazén TJ Gala v Drozdovicích měřící 50 metrů. Došlo k opětovnému přejmenování oddílu na TJ Slovan Prostějov. Zájemců o plavání neustále přibývalo, byl proto vytvořen výbor oddílu a do jeho čela nastoupil Jaroslav Šalamoun. Mezi dalšími členy byli Appl, Drexler, Čehovský, Kotyza, I. Šalamoun a Zbořilek (TJ Gala, 1981).

Rok 1960

Oddíl změnil znovu svůj název na TJ Železářny Prostějov. Vedení se ujala Naděžda Šalamounová. Jaroslav Šalamoun, však působil v oddílu nadále, avšak na pozici vedoucího technické komise pro plavecký oddíl. Tato komise soustřeďovala všechny cvičitele a trenéry (TJ Gala, 1981).

Rok 1961

Nejúspěšnější prostějovskou plavkyní byla Dana Nováková, která na přeborech ČSR oddílů v Olomouci získala 1. místo na 100 (P) v čase 1:28,0 min. a 2. místo na 200 P v čase 3:12,0 min. V Litomyšli na přeborech ČSR dorostu se probojovala až do finále (TJ Gala, 1981).

Rok 1962

TJ Gala Prostějov – Krasice, byl nový název pro prostějovský plavecký oddíl. Byly dostavěny místní Zimní lázně. Na počest jejich postavení se konal 1. ročník Ceny města Prostějova na 200 P, kde vítězí s časem 3:10,6 min. Dana Nováková. Oddíl dosahoval úspěchů na MČR dorostu v Bratislavě (TJ Gala, 1981).

Rok 1963-1964

Dana Nováková se v Bratislavě stala mistryní, v závodě na 200 P v čase 3:02,2 min. Další členkou oddílu, byla Rádijka Wernerová. Účastnily se krajských a celostátních přeborů ČSR. Nováková se účastnila mezinárodních utkání juniorů v Trentu, v Helsinkách, v Bělehradě a mistrovství Evropy (ME) železničářů v Moskvě i s Wernerovou (TJ Gala, 1981).

Rok 1965

Prostějovský plavecký oddíl poprvé navázal mezinárodní styky. Jugoslávský oddíl Primorje Rijeka hostuje v Prostějově na prvním mezinárodním utkání v historii oddílu, které se uskutečnilo 1. 6. 1965.

Další úspěšnou nadějí pro oddíl byla Hana Pohanková, která na mistrovství ČSR dorostu získala v závodě na 100 VZ bronzovou medaili s časem 1:10,0 min.

Dívčí družstvo poprvé bojovalo ve II. lize ČSR žen a skončilo na druhém místě za Slovanem Piešťany (TJ Gala, 1981).

Rok 1966

Již v V. ročníku Ceny města Prostějova na 200 m prsa, získala Nováková zlato s časem 2:58,4 min (TJ Gala, 1981).

Rok 1969 - 1970

Plavání se stalo oblíbeným a jeho členská základna se rozrůstala ve všech klubech. Tak byla zajištěna větší konkurence, ale také větší požadavky na častější a obtížnější tréninky.

V tomto období začínali být úspěšní i chlapci, díky Shejbalovi, Neherovi, Lasovskému, Grmelovi aj (TJ Gala, 1981).

Rok 1972

V mistrovských soutěžích si družstvo mužů vybojovalo 2. místo v krajské soutěži a družstvo žen 3. místo v II. lize. V tomto roce bylo překonáno 49 oddílových rekordů. Plavci se zúčastnili mnoha soutěží, kde se také dobře umístili a dosaženými výsledky získali titul „Vzorný kolektiv“ (30 let TJ plaveckého oddílu Gala, 1981).

Rok 1974

Zimního MČR se účastnili Matyášek, Matoušek, Praskač, Vejmol, Vitálošová, Adamec, Novák vybojovali umístění do 5. místa a na základě toho byli jmenováni reprezentanty kraje a vysláni k mezinárodnímu utkání v Polsku. Zároveň byli tito plavci vybráni do reprezentačního družstva juniorů a do širšího kádru pro OH. Petr Adamec, Karel Praskač, Marie Vitálošová, Ivana Pečová a Michael Vejmol (30 let TJ plaveckého oddílu Gala, 1981).

Rok 1978

Po předchozích neshodách výboru nastoupil do funkce nově vytvořený výbor a do plaveckého oddílu spadají následující obory – příprava, závodní plavání, sportovní třídy, vodní pólo. Tyto obory se od oddílu za poslední roky totiž značně distancovaly. Plaveckou výuku absolvovalo 6600 dětí (30 let TJ plaveckého oddílu Gala, 1981).

Rok 1980

Oddíl si zajistil optimální počet tréninkových 11 hodin týdně, aby mohli být vybráni a připravováni ti nejlepší plavci. Plavání se rozšiřuje na plavecký bazén na ZDŠ Brněnská. Plavci se z posledního 12. místa soutěže družstev posunuli na místo 10. Nejúspěšnějšími plavci byli, Matyášek, Jurníček, Vysloužil, Maleňák, Vyskočil, Hlobil.

Bylo překonáno 41 oddílových rekordů. Prostějovský odchovanec Petr Adamec - toho času plavec Dukly Banská Bystrica - se zúčastnil OH v Moskvě. Díky bojkotu socialistických republik se nezúčastnil následujících OH v Los Angeles (30 let TJ plaveckého oddílu Gala, 1981).

V devadesátých letech se konala rozsáhlá a dlouhodobá rekonstrukce bazénu, která znamenala pro prostějovské plavce velké finanční náklady na dojíždění do okolních bazénů a především ustupující zájem o plavání v Prostějově. Konaly se výjezdy do blízkých bazénů, především Přerova, Vyškova aj. Toto řešení bylo příliš nákladné a neefektivní. Nová éra nastala se znovuotevřením městských lázní v roce 1994. U zrodu byli tito trenéři a cvičitelé, Roman Matoušek, Lenka a Jiří Kührovi, Ivana a Aleš Matyáškoví, Iveta Harmanová, Jaroslav Šalamoun a další. Po náboru do oddílu došlo k rozdělení plavců podle věku a schopností do družstev (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 1995-1996

Jiří Vlček a Vojtěch Klobouk se zúčastnili Mistrovství republiky v Praze v kategorii starších žáků.

Mistrovství republiky se zúčastnili i mladší žáci. Monika Obručnicková, Marek Čepa a Karolína Peková (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 1997

Byl úspěšný pro prostějovské plavce. Monika Obručnicková a Marek Čepa se svými výsledky dostali do České reprezentace a zároveň získali ocenění Nejlepší sportovec roku 1997 v mládežnické kategorii. Na mistrovských soutěžích se umísťovali většinou na nejvyšších stupních. Dalšími účastníky MČR byli Matoušek Jan, Vybíhalová Klára, Kovařík Tomáš, Lukáš Kafoněk a Karolína Peková. Ve starších žácích Jiří Vlček a Vojtěch Klobouk (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 1998

Nejlepším sportovcem Prostějovska v kategorii mládeže se stali opět naši plavci Monika Obručnicková a Marek Čepa a zároveň s nimi i jejich trenér Roman Matoušek.

MČR dorostu se zúčastnili Jaroslav Buršík a Iveta Harmanová. Ve starších žácích Monika Obručnicková, Marek Čepa, Jiří Vlček, Vojtěch Klobouk, Jindřich Novák. V kategorii mladší žáci se mistrovství zúčastnili Jan Matoušek, Michal Straka, Radim Ošťádal. Úspěchy mělo i desetileté žactvo, Hana Nováková, Kateřina Korhoňová, Adéla Chalcarová, Adam Malčík, David Běhal (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 1999

Prostějovské plavání mělo úspěchy v každé mládežnické kategorii až po dorostence. Do České reprezentace se dostal Jiří Vlček, který si na MČR v Praze vyplaval 1. místo na 100 a 200 P. Nejlepšími sportovci Prostějovska jsou Marek Čepa a Petra Formánková (88), která na letním MČR v Jablonci nad Nisou vyplavala 1. místo na 200 P a 2. místo na 100 P. Na zimním MČR byla první v obou jejích disciplínách. Dalšími úspěšnými odchovanci pod vedením trenérů Romana Matouška a Lenky Kührové byli Michal Straka, Jaroslav Petru, Jindřich Novák, Petr Zápařka, Aleš Matoška, Zdeněk Gardelka, Hana Nováková, Adam Čepa (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 2000

Dorostenci Monika Obručnicková z MČR v Plzni dováží 3. místo na 200 VZ a Jiří Vlček zvítězil na 100 a 200 P, z tratě 50 P si dovezl bronz. Jiří Vlček se zúčastnil mezinárodních závodů juniorů v Aténách. Na MČR sbíral zlaté a stříbrné medaile. Další reprezentantkou byla Petra Formánková, která také dovezla ta nejvyšší ocenění z MČR žáků. Dalšími účastníky na MČR jsou v dorostencích Jaroslav Petru, Marek Čepa, Jaroslav Buršík, Aleš Matoška, v žácích Michal Straka, Radim Ošťádal, Klára Vybíhalová, Tereza Hodinová, Hana Nováková, Eliška Kührová (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

rok 2001

V reprezentaci nadále byli Petra Formánková a Jiří Vlček. Deseti letí žáci Markéta Adámková, Tereza Kofroňová, Jakub Nezdoba, Barbora Korhoňová sbírali medaile v Kopřivnici na zimním poháru a v Novém Jičíně na letním poháru žactva. Na

MČR se Vlček umístil na trati 100 a 200 P na 1. místě, dále se zúčastnil Marek Čepa, Monika Obručnicková, Jaroslav Petru, Petra Formánková, Hana Nováková, Jan Matoušek. Petra Formánková vytvořila v Brně na mezinárodním závodě Minolta cupu český rekord třináctiletých na trati 200 P v čase 2:36,55 min. Dnes je však tento rekord překonán (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 2002

V reprezentaci ČR byla Petra Formánková, Jiří Vlček a Hana Nováková. MČR bylo úspěšné pro zákyně Hanu Novákovou, Markétu Adámkovou a Anežku Kührovou. P. Formánková aj. Vlček se zúčastnili mezinárodních soutěží na Slovensku, Rakousku, Německu. V červenci se Vlček zúčastnil ME juniorů v Rakouském Linzi. V tomto roce byly překonány české rekordy. Formánková na trati 200 P nejprve v Trutnově a poté 29. 11. 2002 v Chomutově v čase 2:32,4 min. Tento rekord čtrnáctiletých nebyl dodnes překonán. Vlček překonal svůj rekord na trati 200 P z Brna na MČR v Chomutově časem 2:15,98 min (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 2003

Členové reprezentace byli nadále P. Formánková, J. Vlček a H. Nováková. Na MČR žactva se umístili M. Adámková, T. Kofroňová, J. Nezdoha. V dorostu P. Formánková, M. Čepa, J. Vlček. Petra Formánková se zúčastnila ME v Glasgow (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 2004

V reprezentaci byla Petra Formánková, Tereza Kofroňová. Prostějov měl širokou základnu zákyň, z nich nejúspěšnější byly Alžběta Kührová, Lucie Řiháková, Markéta Adámková, Tereza Kofroňová. Z dorostenců Formánková, která se mimo prvních příček na MČR zúčastnila i ME juniorů v Portugalském Lisabonu. Eliška Kührová se zúčastnila Českého poháru v Praze (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 2005-2006

V reprezentaci byly P. Formánková, T. Kofroňová, M. Adámková, T. Mráčková. Na MČR byly na stupních vítězů v kategorii žactva Alžběta Kührova, Lucie Říhaková v dorostencích Petra Formánková (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 2007

Na MČR žactva konaném v Plzni si Alžběta Kührová vybojovala 1. místo na 100 a 200 P. V dorostencích na MČR byli úspěšní T. Mráčková, na 50 VZ, 100 M, 100 VZ. Jakub Nezdoba, byl dvakrát druhý na 200 M a 400 PZ a dvakrát první na 100 M a 200 PZ. Tomáš Bátěk byl první na 200 P a třetí na 100 P (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 2008

Mezi nejlepšími plavci prostějovského klubu byli T. Mráčková a J. Nezdoba, kteří svými časy na zimním MČR překonali limity do juniorské reprezentace. Ondřej Palatka si z MČR dovezl čtyři cenné kovy (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 2009

MČR žactva v Prostějově kde Tereza Petrželová byla 2. na trati 800 VZ. Další úspěchy v kategorii žactva měli Lenka Skoumalová a Michal Kašpar. J. Nezdoba s O. Palatkou se zúčastnili mezinárodních soutěží na Slovensku, Polsku a Rakousku. Oba reprezentovali ČR na ME juniorů v Praze. Jakub Nezdoba startoval na tratích 200 M v čase 2:05,23min, 200 PZ v čase 2:09,48 min, 100 M v čase 0:55,81 min a 400 PZ v čase 4:47,38 min. Ondřej Palatka na tratích 200 Z v čase 2:10,62 min, 50 Z 0:28,7 min a 100 Z v čase 1:00,57 min. S Terezou Mráčkovou byli opět úspěšní na MČR dorostu i seniorů. Plavecký oddíl se v období od 1. 9. 2009 do 1. 9. 2011 jmenoval Plavecký oddíl Prostějov. Z nedostatečných finančních prostředků se ale opět vrátil ke svému původnímu názvu (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012)

Rok 2010

Na mistrovských soutěžích se opět umísťovali O. Palatka, T. Mráčková, J. Nezdoba a z mladšího žactva Lenka Skoumalová. Ondřej Palatka se tento rok zúčastnil

ME juniorů v Helsinkách. Obsadil 42. místo na 100 Z časem 0:59,31 min, na 200 Z se probojoval do semifinále a umístil se na 19. místě časem 2:04,95 min, na trati 50 Z skončil na 40. místě časem 0:27,98 min a na 100 M obsadil 32. místo časem 0:56,98 min. Zúčastnil se i Olympijských her mládeže v Singapuru, kde se probojoval do semifinále a obsadil 16. místo na 100 Z časem 0:58,17 min, na 100 M časem 0:57,41 min. se umístil na 23. místě a na trati 200 Z se umístil časem 2:13,98 min na 17. místě (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 2011

Na MČR staršího žactva v Litoměřicích a mladšího žactva v Prostějově se umístily Lenka Skoumalová, Michaela Petrželová a Tereza Petrželová. Na zimním MČR dorostu a dospělých v Chomutově, Michal Tomeček vybojoval na 50 M stříbrnou medaili časem 0:25,98 min (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 2012

Na zimním MČR dorostu v Plzni se v kategorii mladšího dorostu umístil na 2. místě Jakub Cibulka na 50Z časem 0:28,23 min. A v kategorii staršího dorostu se Michal Tomeček umístil na 3. místě na trati 50 Z časem 0:27,32 min. PoPro bylo úspěšné i v žákovských kategoriích. Lukáš Řehořek, zúročil svůj talent na ČP a dovezl dvě zlaté medaile z tratí 100 a 200 P a bronzovou medaili ze 100 PZ (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Členění závodního plavání v Prostějově

Oddíl se člení podle různých cílových skupin do pěti skupin. Hlavním účelem rozlišování do skupin jsou především různé nároky na plavce a jejich postupné zlepšování. Ve většině případů je tedy potřeba, aby si plavec prošel všemi stupni od počátku. Výjimkou je ovšem kondiční oddíl „Delfin“, který má svůj specifický účel.

a) Přípravka

První skupinu navštěvují děti v rozmezí od šesti do jedenácti let věku. Naučí se zde pod vedením trenérů a cvičitelů tři základní plavecké způsoby. Jedná se tedy o

základní a zdokonalovací výcvik, po jehož absolvování bude dítě samostatně schopné bezpečně uplavat až jeden kilometr.

Jsou zde nastaveny určité limity, při jejichž dosažení, respektive splnění může dítě postoupit do další skupiny, kterou je přípravné družstvo (http://www.swimm-pv.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=172&Itemid=464).

b) Kondiční oddíl „Delfin“

Delfin zaštiťuje plavecký výcvik pro děti, které mají nějaký zdravotní handicap. Dětem v tomto oddílu se trenéři věnují dvakrát týdně. Nicméně sem mohou nastoupit i děti, které se nechtějí věnovat plavání závodně, ale chtějí svůj volný čas využít aktivně (http://www.swimm-pv.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=172&Itemid=464).

c) Přípravné družstvo

Jak už sám název skupiny napovídá, hlavní cílem je připravit zde děti na tréninkovou zátěž. Větší vytrvalosti a zvládnání vyšší zátěže se dítě učí, spíše trénuje postupným navyšováním uplavaných metrů. Věková hranice se zde pohybuje od devíti do třinácti let. Zde se dítě naučí kompletně všechny čtyři plavecké styly a vzdálenost, kterou je schopné samo bezpečně uplavat, se oproti přípravce navyšuje až o další dva kilometry.

Aby mohlo být dítě do tohoto oddílu zařazeno, je nutné, aby splňovalo tři základní požadavky: splněné žákovské limity, kladný a zodpovědný přístup k tréninku a samozřejmostí je dobrý zdravotní stav (http://www.swimm-pv.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=172&Itemid=464).

d) Žákovské tréninkové družstvo

V žákovském tréninkovém družstvu je dětem a mládeži poskytována komplexní příprava pro následné výkonnostní plavání. Dochází sem plavci ve věku devět až patnáct let. I v tomto případě je nutné, aby děti plnily tři požadavky, které byly uvedeny v bodu popisujícím přípravné družstvo.

Přijetí či setrvání v tréninkovém družstvu je podmíněno schválením trenérské rady. Dále mohou být vybráni plavci do Sportovního centra, kteří se kvalifikují na

mistrovství republiky žactva (http://www.swimm-pv.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=172&Itemid=464).

e) Dorostenecké tréninkové družstvo

Dorostenecké tréninkové družstvo navštěvuje mládež ve věkovém rozmezí dvanácti až dvaceti let. Zde probíhá všestranná příprava nejen pro výkonnostní, ale už i vrcholové plavání. Alfou a omegou jsou opět splněné limity odpovídající věku plavce, zvládnutí tréninku a kladný přístup a zdravotní stav plavce. Děti, které opustí na základě rozhodnutí trenérské rady tréninkové družstvo, se mohou zapsat do Kondičního oddílu. Někteří mohou být vybráni, aby se kvalifikovali na mistrovství republiky žactva, nebo do reprezentativního družstva ČR

(http://www.swimm-pv.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=172&Itemid=464).

Plavecké závody v Prostějově

O mokrého Emanu

Plavecký oddíl pořádá závody v plavání pro nejmladší žactvo. Důvodem vytvoření soutěže O mokrého Emanu, byl především nedostatek obdobných akcí pro tuto věkovou skupinu obecně. Závody se zřejmě těší nemalému zájmu, jelikož návštěvnost je vždy obdivuhodná. Loňský rok byl pro soutěž premiérou a zúčastnilo se jí sto sedmdesát osm plavců z celkového počtu sedmnácti plaveckých oddílů. Prostějov reprezentovalo v roce 2011 čtyřicet jeden žák a letos na druhém ročníku soutěže jich bylo třicet osm (<http://mokryeman.swimm-pv.cz/subdom/mokryeman>).

Letní Mistrovství ČR mladšího žactva

V letošním roce byl pořadatelem letního Mistrovství ČR mladšího žactva TJ Prostějov. Závody byly jednak pro jednotlivce, ale plavaly se i štafety. Účastníky byli žáci a žačky narození v roce 2000. Závodilo sedmdesát čtyři plaveckých oddílů (http://www.swimm-pv.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=453&Itemid=798).

Velká cena Prostějova

Rok 2012 byl pro Velkou cenu Prostějova kulatý. Pořádal se zde totiž desátý ročník této soutěže. Nejenže to byl jubilejní ročník, ale navíc byl také mimořádně úspěšný. Plavci překonali neuvěřitelných šestnáct rekordů Velké ceny Prostějova. Zúčastnilo se dvacet devět plaveckých oddílů. Významným generálním partnerem Velké ceny Prostějova je „Domovní správa Prostějov“, o jejíž pohár se v těchto závodech soutěží (<http://www.cenaprostejova.swimm-pv.cz/subdom/cenaprostejova>).

4.3.2 Historie dálkového a zimního plavání

Oddíl dálkového a zimního plavání v Prostějově sdružuje TJ HANÁ Prostějov. TJ HANÁ vzniklo z především fotbalového sportovního klubu (SK) Haná Prostějov, v roce 1931, které bylo založeno Jaromírem Dvořákem. Oddíl dálkového a zimního plavání TJ HANÁ Prostějov vznikl až roku 1990. Předsedou byl Ivan Novotný. Nejúspěšnějšími plavci TJ HANÁ jsou Dana Zbořilová, Luděk Coufal, Jan Kovařík aj (M. Mucha, osobní archiv, 22.8.2012).

Úspěšné plavce v dálkovém plavání měl i oddíl TJ PoPro Prostějov. Marek Čepa a Monika Obručnicková patřili do výběru české reprezentace v dálkovém plavání. Dalšími plavci reprezentující oddíl PoPro Prostějov byli, Hana Nováková, Gustav Rost, Václav Slezák, Michal Adamec, Tereza Mráčková, Jakub Nezdoba, Libor Vysloužil, Štěpán Bonczek aj. (P. Adamec, osobní archiv, 18.7.2012).

Zimní plavání neboli plavání pouze pro otužilé. V podstatě se ho může zúčastnit kdokoli, ovšem ne každý si rád zaplave ve studené vodě. Podle stanovených pravidel jde o plavání v otevřené vodě, tedy v řece, jezeře, rybníku a podobně, v období od 1. 10. do 30. 4. Teplota vody se dělí do tří oblastí – ledová (sněhová), kdy teplota nepřesahuje 4°C, dále pak studená voda (4,1°C – 8°C) a jestliže má voda 8,1°C a více je pojmenovaná jako chladná (<http://www.zimni-plavani.info/Dokumenty/PravidlasoutěžnířádaSTD.aspx>).

TJ Haná nereprezentuje Českou republiku na prestižních soutěžích, ale pořádá i dalo by se říci mezinárodní akce jako je „plavání z Česka do Rakouska“. V loňském roce 2011 se konal již třetí ročník tohoto plavání. Myšlenka je založena na volnosti

pohybu v Schengenském prostoru, do něhož spadá i náš stát. „Když mohou lidé volně cestovat jakýmkoli dopravním prostředkem, proč by nemohli volně plavat z jedné země do druhé a klidně i v prosinci“, komentuje tuto akci její zakladatel Milan Kýr z TJ Haná (<http://www.tjhana.info/Aktuality/tabid/56/EntryId/7/Zimni-plavci-z-Ceska-do-Rakouska.aspx>).

Rok 1996

Na letním MČR na Pastvinách Monika Obručnicková získala 1. místo na 1 km a 3. místo na 3 km. Marek Čepa obsadil 2. místo na 3 km (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 1997

Monika Obručnicková a Marek Čepa reprezentovali ČR. Na zimním MČR v Plzni Monika Obručnicková obsadila 1. místo na 3 km v čase 42:39 min. což byl český rekord. Dále se účastnila mezinárodních závodů v Terneuzen v Holandsku, kde získala 2. místo na 3 km. Na letním MČR Marek Čepa obsadil 1. místo na 3 km (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 1998

Monika Obručnicková i Marek Čepa byli nadále v reprezentaci České republiky. Zimní MČR žactva se konalo v Plzni, kde M. Obručnicková i M. Čepa obsadili 1. místo na 5 km, M. Obručnicková s časem 1:04:39,5 hod. což byl český rekord (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 1999

Českou republiku i tento rok reprezentoval Marek Čepa a Monika Obručnicková. Zimní MČR žactva se konalo v Plzni, Marek Čepa obsadil 1. místo na 5 km (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 2001

Dana Zbořilová pokořila kanál La Manche v čase 11:56 hod (M. Mucha, osobní archiv, 20.8.2012).

Rok 2003

Marek Čepa je stále v české reprezentaci. Zúčastnil se velké ceny Pardubic v závodě na 5 km, kde s časem 59:38,0 min. splnil limit na mistrovství Evropy juniorů (MEJ). M. Čepa se zúčastnil mezinárodního mistrovství Itálie v Lago di Bracciano na 5 km, kde v kategorii dorostenců získal 8. místo. Na MEJ v Seville ve Španělsku obsadil 17. místo Letní MČR v dorostu na Sečské přehradě vyhrál na tratích 5 km a 10km, dále se zúčastnil evropského poháru ve Francii, kde obsadil 17. místo na trati 10 km (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 2004

Na zimní MČR v Pardubicích Marek Čepa, Michal Adamec a Hana Nováková, obsadili 3. místo na 5 km a Marek Čepa splnil limit na MEJ. M. Čepa a M. Adamec se zúčastnili MEJ v San Afrique ve Francii. M. Čepa obsadil 2. místo na 5 km na MČR seniorů na Lipně. Dále se zúčastnil italského poháru v Caldonazzo v Itálii, kde obsadil 1. místo na 10 km a 2. místo na 4 km (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 2005

Na MČR seniorů v Pardubicích se Václav Slezák umístil v závodě na 5 km na 2. místě. Na MČR dorostu na Sečské přehradě V. Slezák obsadil 2. místo na 10 km a 3. místo na 5 km. Tereza Mráčková obsadila 1. místo na 3 km. V MČR žactva obsadila Hana Nováková 1. místo na 5 a 10 km, Tereza Mráčková 1. místo na 3 a 5 km a Jakub Nezdoba 1. na 3 a 5 km v Hlučínské štěrkovně (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 2006

Na zimním MČR žactva v Chomutově obsadila Tereza Mráčková 2. místo v závodě na 5 km. Hana Nováková obsadila na mezinárodním MČR v Pardubicích 3. místa na 15 km v kategorii žen (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 2007

Na MČR na Lipně Hana Nováková získala 1. místo na 20 km (zkrácených na 10 km) v kategorii žen, Václav Slezák 2. místo na 10 km v dorostu, Gustav Rost obsadil 2. místo na 5 km v kategorii Masters a Štěpán Bonczek 2. místo na 5 km (zkráceno na 3

km) v kategorii žáků. Na MČR na Lipně Tereza Mráčková obsadila 2. místo na 5 km a 3. místo na 10 km. Libor Vysloužil obsadil 2. místo 10 km, Štěpán Bonczek 3. místo na 5 km (P. Adamec, osobní archiv, 13.7.2012).

Rok 2011

Luděk Coufal zdolal kanál La Manche v čase 15:53 hod (M. Mucha, osobní archiv, 20.8.2012).

Rok 2012

Oddíl TJ Haná se v zimním plavání umístil na celkovém 3. místě z 29 oddílů v Českém poháru. V dálkovém plavání byl na 14. místě z 52 oddílů. V závodech Českého poháru jsou nejúspěšnější Bohumil Pácl, který je 2. ve své kategorii, Daniela Němčíková je na 3. místě ve své kategorii a Dana Zbořilová je na 4. místě ve své kat. PoPro Prostějov se neúčastnil dálkového plavání. Soustředil se pouze na závodní plavání (M. Mucha, osobní archiv, 20.8.2012).

4.3.3 Historie vodního póla v Prostějově

Vodní pólo se v Prostějově hrálo již před rokem 1960. Záznamy o něm ale do tohoto roku nebyly vedeny, poněvadž se jednalo pouze o přátelské hry většinou po plaveckém utkání. První základy ve formě samostatných tréninkových podmínek vznikly dne 19. května 1960 (TJ Gala, 1981).

Rok 1960

Dne 19. května je Ladislav Zbořilek usnesen na výborové schůzi prostějovského oddílu do vedení vodního póla v Prostějově. Základní složení družstva tvořili převážně závodní plavci Vančík, Vorálek a Miroslav Zikmund. Byla odstartována etapa prvních přátelských zápasů a získávání zkušeností (TJ Gala, 1981).

Rok 1961

Složení družstva se rozrostlo o Pavla Lasovského, Jiřího Zikmunda a Navrátila. Vzniklo dorostenecké družstvo ve složení Brabec, Hložek, Navrátil, Lasovský, Lehnert,

Žouželka, Šobr, Nedbal, Piňos, Jaroslav Hložek, Jiří Zikmund. Díky rozrůstajícímu se oddílu vodního póla zajišťoval výbor tréninky, konající se v zimních lázních v Boskovicích.

Předsedou byl Josef Spáčil, který nastoupil spolu s novými členy výboru vodního póla Wernerem, Zaoralem, Milošem Novákem, Vorálkem a Spáčilovou (TJ Gala, 1981).

Rok 1962

Pólisté vyhráli kvalifikaci o postup do II. ligy v ČSR ve složení Appl, Drexler, Šalamoun, Vančík, Lasovský, Lehnert a Hložek Karel. Aktivitu a připravenost oddíl dokázal uspořádáním 1. ročníku turnaje ve vodním pólu o pohár Gala Krasice v zimních lázních v Prostějově, kde zvítězilo ligové družstvo Lokomotivy Prešov.

Josef Spáčil, předseda oddílu odchází z funkce, kterou následně přebírá Mojmir Grygar a spolu ve složení s Šalamounovou, Vorálkem, Brichtou, Wernerem, Čehovským, Marciánem, Alfrédem Rozsypálem, Vychodilem, Novákem a Zbořílkem udrželi výbor oddílu stabilní až do roku 1964 (TJ Gala, 1981).

Rok 1964

Dorostenecký oddíl obsadil na mistrovství republiky konané v Piešťanech 5. místo. 4. místo pak obsadili muži ve II. lize vodního póla. Ve třetím ročníku turnaje o pohár GALA Krasice se domácí umístili na čtvrtém místě (TJ Gala, 1981).

Rok 1965

Opětovná kvalifikace dorostenců na mistrovství republiky v Piešťanech a umístění vodních pólistů z Prostějova na čtvrtém místě. Muži obsadili třetí místo v II. lize ČSR (TJ Gala, 1981).

Rok 1966

Nejúspěšnější období v historii prostějovského vodního póla. Družstvo dorostenců zaujmul 5. místo na mistrovství republiky v Piešťanech, muži obsadili 2. místo v II. lize a jediný bod dělil prostějovské pólisty od prvního místa ve IV. ročníku turnaje o pohár GALA Krasice (TJ Gala, 1981).

Rok 1967-1972

Krizové období prostějovských pólistů. Počet dorostenců se zúžil a bylo obtížné chybějící hráče nahradit. Nepříznivé chvíle zažili pólisté především v roce 1968, kdy se absence členů odrazila na jejich výkonech. Důsledkem byl sestup z II. ligy do divize. Oporou družstva se stal nový trenér a zároveň hráč Jaroslav Vančík, pod jehož křídly pólisté zaznamenávají střídavé úspěchy. Velikou slabinou se ukázal malý počet kvalitních hráčů a nedařící se rozšíření kádru.

V roce 1970 mělo prostějovské pólo problémy udržet se i v divizní soutěži. Roku 1972 se pólistům podařilo probojovat zpět do 2. ligy a vydobýt si tam 6. místo z osmi oddílů. Družstvo dorostenců zaznamenalo větší úspěchy a startovalo v dorostenecké lize, která byla nejvyšší soutěží této kategorie. Umístili se druzí, společně se Slezanem Opava. Tím si zajistili postup na přebor ČSSR, kde vybojovali 6. místo (TJ Gala, 1981).

Rok 1973

Družstvo mužů obsadilo 2. místo v moravské divizi (soutěž nižší než 2. liga). Dorostenci získali 1. místo v krajském přeboru a umístili se druzí v dorostenecké lize (TJ Gala, 1981).

Rok 1974-1980

Během roku 1974 se úspěchy a kvality vodních pólistů Prostějova neměnily a jejich výsledky a umístění se pohybovaly prakticky ve stejné rovině. Roku 1975 kádr vodního póla čítal 37 hráčů, z toho 7 mužů, 17 dorostenců, 13 žáků a nahrál za tento rok 51 utkání. Následujícího roku se kádr rozrostl na 4 družstva - muže, juniory, dorostence a žáky – a odehrál za sezónu celkem 38 zápasů. Vodní pólisté si drželi svůj standard v divizi moravského kraje. Do 2. ligy už se zpět neprobojovali (TJ Gala, 1981).

Současnost

Zájem o vodní pólo v Prostějově postupně upadal a v souvislosti s rozsáhlou rekonstrukcí bazénu a po jeho znovuotevření v roce 1994 se vodní pólo již neobnovilo (J. Šalamoun, osobní archiv. 7.8.2012)

4.3.4 Historie prostějovského plaveckého bazénu

Rok 1959 se stal pro prostějovské plavce klíčový. V tomto roce, konkrétně 1. 4. 1959 se začaly stavět zimní lázně na Floriánském náměstí, pro které byl vytvořen technický projekt v září 1957 Ing. Radoslavem Malaskem. Hlavním architektem byl Ing. Vladimír Vychodil. Celkový rozpočet byl odhadnutý na 6 310 000 Kč. Konečná částka za realizaci tohoto projektu se však vyšplhala na 8 320 000 Kč. Investorem se staly Oblastní komunální služby města Prostějov. Do zkušebního provozu se lázně dostaly v průběhu první poloviny roku 1962. O rok později, během května 1963 byly zkolaudovány a začal plný oficiální provoz (Schvalovací protokol: Zimní lázně, 1959).

Zimní lázně fungovaly až do roku 1989, kdy se rozběhla jejich rozsáhlá rekonstrukce. Důvodem byl především havarijní stav střechy lázní. Opravné práce trvaly do roku 1994. Na pět let bylo ochromeno plavecké zázemí, plavci tedy trénovali v okolních městech. Využívali bazény například v Olomouci, Vyškově, nebo Mohelnici. V té době vedl plavecký oddíl GALA Jaroslav Šalamoun a v provozu byla i plavecká škola. Samotné práce začaly až roku 1991 pod vedením vlastníka lázní Ing. Zdeňka Pajchla. Rekonstrukce se týkala jednak rekonstrukce střechy, jejíž katastrofální stav ohrožoval bezpečnost, ale také rozvodů v lázních. 25. 1. 1994 se mohli nadšenci pro plavání opět vrátit, lázně byly opět otevřeny (M. Kaštil, osobní archiv, 24.6.2010).

Po rekonstrukci se zmíněný plavecký oddíl Gala přejmenoval na TJ Pozemstav Prostějov (TJ PoPro) a ještě nějakou chvíli fungoval pod vedením Jaroslava Šalamouna. Na jeho funkci se postupem vystřídal několik dalších osob, mezi něž patří Roman Matoušek, Lenka Kührová, Jiří Kühn, Ivana Matyášková a další. Velký boom pro TJ PoPro a jeho plavce nastal s návratem účastníka olympiády a bývalého rekordmana na 1500m volným způsobem, Petra Adamce. Rekord, který nasadil laťku pro ostatní plavce poměrně vysoko, byl teprve v loňském roce 2011 překonán na Slovensku. Plavecký bazén v Prostějově v průběhu dalších let prošel dalšími dílčími rekonstrukcemi. Roku 2007 byly vyměněny parní kotle a byly nahrazeny plynovými. O dva roky později, v roce 2009, prošla rekonstrukcí bazénová stěna, elektroinstalace a rozvody vody. Také bylo nutné eliminovat ve vodě nadbytek železa. Nejen plavecký bazén, ale jakákoliv jiná stavba, je potřeba udržovat. Roční náklady na opravy bazénu se pohybují zhruba

kolem osmi set až devíti set tisíc korun. Do budoucna, co se týče oprav, je plánovaná nová fasáda budovy, což znamená vyčlenit zhruba dva miliony korun na její realizaci. Současný ředitel plaveckého bazénu pan Kaštil, který tuto funkci zastává již třicet let od roku 1982, předběžně plánuje počátek prací na rok 2013 (M. Kaštil, osobní archiv, 24.6.2012).

V současnosti je průměrná návštěvnost plaveckého bazénu v Prostějově přibližně devadesát tisíc lidí za rok. Tento počet je obdivuhodný už jen z toho důvodu, že objekt bývá pravidelně každý rok na jeden až dva měsíce v létě uzavřen, aby mohly proběhnout údržbové práce. Návštěvníci mají k dispozici bazén, který má objem sedm set osmdesát metrů krychlových rozdělených do šesti plaveckých drah po pětadvaceti metrech délky. K bazénu patří i suchá sauna a parní sauna. Služby jsou zde rozšířeny o masáže, kadeřnictví, prádelnu, posilovnu a kosmetiku, které jsou však samostatně výdělečné (M. Kaštil, osobní archiv, 24.6.2012).

4.3.5 Jak to vidí prostějovští plavci a trenéři

JAROSLAV ŠALOMOUN

Pan Šalamoun mi věnoval několik cenných chvil, aby mi sdělil něco málo z minulosti prostějovského plavání. On sám aktivně hrával vodní pólo v letech 1956 – 1970. Rozvzpomínal se na doby, kdy se ještě v Prostějově plavalo pouze ve venkovních bazénech, kdy ještě nestály zimní lázně. Ty když se však slavnostně otevřely, pro vodní pólisty to nemělo valný význam, jelikož bazén nesplňoval potřebná kritéria pro hru, byl příliš mělký.

Co se týče jeho kariéry jako trenér plavání, začínal v podstatě jako amatér. Pod vedením Bedřicha Hlobila, kterému pomáhal s tréninky, se postupně vypracovával a udělal první a druhou trenérskou třídu. Třetí třídu nedokončil. Na této pozici působil až do nástupu nové generace trenérů. Na otázku, jak by zhodnotil plavání v době, kdy byl trenérem odpověděl: „Nevědělo se o nás. Jsme malé město, ale navzdory tomu nás dokázaly poměrně proslavit ženy, které se závodně věnovaly plavání“ (Nováková, Wernerová, Šenková, Vitásková). Za další významné období považuje dobu působení Adamce, Matouška, Matyáška a v novodobé historii, kterou datuje po otevření zimních lázní, působení Čepy, Obručnickové, Vlčka, Palatky, Nezdoby a dalších.

Jaroslav Šalamoun by se dal považovat za otce prostějovského plavání. Stál u jeho počátku a v jeho čele stál do nedávna. Dodnes se však pohybuje v plaveckých kruzích a o všem je dobře informován. Jeho zásluhy jsou nemalé, což se také v roce 2011 potvrdilo, udělením čestného vyznamenání v Prostějovské síni slávy.

IVANA MATYÁŠKOVÁ

Závodně plavala od roku 1964 do roku 1975. V plaveckém oddílu začínala pod vedením Ivoše Šalamouna a následně ji trénoval Jaroslav Šalamoun, její otec. Co se týče tréninků, vzpomíná si, že probíhaly přibližně jako dnes, a to od pondělí do soboty. Každý den musela absolvovat ranní trénink. Od šesté do deváté třídy navštěvovala takzvanou experimentální plaveckou třídu, kde probíhal trénink třikrát týdně v poledne.

Její plavecký styl byl prsa a převážně byla úspěšnější v délce tratě na 100 metrů, než například 200 metrů. Blíže k rekordům uvádí, že její osobní rekord byl 1:24.4 min. na 100 m prsa a 1:18,0 min. na kraul.

Plavání zanechala v osmnácti letech, v roce 1975, aby se mohla věnovat trenérské činnosti. Její trenérská kariéra pokračovala až do narození dcery Markéty. Na této pozici tedy setrvala přibližně jedenáct let. V době její mateřské dovolené byly také po určitou dobu uzavřeny lázně v Prostějově. Když byly lázně znovuotevřeny, začala dávat oddíl, který jak tvrdí v té době prakticky neexistoval, opět pomalu dohromady. Její trénování pak přerušila krátká pauza z důvodu zdravotních komplikací. V současné době je na pozici trenérky přípravky. Jak Ivana Matyášková uvádí, je i pro ni samotnou značným překvapením, že prostějovskému oddílu se daří vychovávat reprezentanty, zvláště když si připustíme, že Prostějov není příliš velké město a plavci odchází na školy mimo Prostějov a s tím souvisí jejich odchod do jiných klubů. Zájem je prý tak velký, že dříve si „jen vybírali šikovné děti do přípravky“ ale nyní je učí i plavat. Je to námaha, ale právě tady je vidět patřičný pokrok.

PETR ADAMEC

Začal plavat v deseti letech. V 6. třídě byl vybrán do experimentální plavecké třídy.

Jeho prvním trenérem byl Petr Hošťálek, který ho trénoval celou dobu na základní škole. Až do 8. třídy byl poměrně nevýrazný plavec, ale měl velkou snahu se

dostat co nejvýše. Poslední rok základní školní docházky to bylo úplně jiné a začal sbírat medaile na národním žakovském šampionátu. Díky tomu si ho vybrali do střediska vrcholového sportu Rudá hvězda Brno (nynější Kometa). První rok svého působení v Brně trénoval pod Otakarem Zábojem a poté až do roku 1982 ho vedl Bernard Kočař. V roce 1982 získal titul "Mistr sportu", na jehož získání byla v té době velmi těžká kritéria. V roce 1982 díky reorganizaci Rudé hvězdy Brno přestoupil na Slovensko do Dukly Banská Bystrica, kde jej trénoval Jiří Walter. Tam ale více méně trénoval i podle sebe a zužitkovával své letité zkušenosti z Brna. V roce 1986 ukončil svoji sportovní kariéru a začal se věnovat trenérské práci od malých dětí až po trénink reprezentantů.

Když porovnáme tehdejší tréninky s těmi nynějšími, je třeba se na tento aspekt podívat z několika pohledů.

Je pravda, že tehdy trénovali plavci více, než se trénuje nyní (myslí tím kilometry – cca 2000 km ročně), ale i když teď plavou méně, hraje velkou roli skladba tréninku, strava, regenerace a mnoho dalších faktorů, které i při menším počtu uplavaných kilometrů umožňují podávat výkony, které v tehdejší době byly nemyslitelné. To platí pro všechny věkové kategorie. Bohužel se v zájmu o plavání promítá současný způsob života mládeže, tím že děti dávají přednost televizi, počítačům a jiným pasivním aktivitám než sportu a práci. O to větší je umění trenéra přitáhnout a udržet talentované sportovce při sportu. Pokud se to ale podaří, určitě z toho má každý velkou radost.

Petr Adamec osobně plaval jako žák kraulové sprinty. Postupem času ale přecházel k delším tratím, až skončil u 400 m a 1500 m volný způsob. Jako doplněk plaval i 200 m motýlek.

Od roku 1975 byl v juniorském výběru ČSSR a od roku 1977 v seniorské reprezentaci, kde vydržel až do konce své kariéry tj. do roku 1986.

Prvním velkým úspěchem byla nominace na Olympijské hry 1980 v Moskvě, kde plaval 200 m, 400 m volný způsob a 4 x 200 m volný způsob štafetu. Na 200 m volný způsob skončil na 28. místě časem 1:55.84, na 400 m volný způsob 21. místo 4:03.21 a 9. místo se štafetou na 4 x 200 m volný způsob 7:42.18. Dalším velkým výsledkem bylo finále Evropského poháru, kde skončil na 5. místě na 1500 m volný způsob časem 15:28.36. Tento čas byl do tohoto roku i rekordem slovenským, tedy

držen skoro 30 let. Do prostějovských oddílových rekordů moc nezasáhl, protože už v 15 letech závodil za Brno.

Trenérské činnosti se začal věnovat od roku 1986 v Dukle Banská Bystrica, kde postupem času trénoval i reprezentanty, mezi kterými byla i Ivana Walterová, dcera jeho trenéra, která nakonec startovala i na Olympijských hrách. Založil tam i první soukromou školu plavání, která se věnovala výuce neplavců a zdokonalování starších žáků, ze které potom čerpali při výběru na závodní plavání. Od roku 2003 začal trénovat v Prostějově.

Plavání je velmi pěkný sport, ale bohužel není na výsluní jako mnoho kolektivních sportů i když je to druhý největší olympijský sport, tvrdí Petr Adamec. To prý byl a je důsledek toho, že se velmi těžko hledají talentovaní sportovci. Samozřejmě je ale velmi prospěšný i ze zdravotního hlediska. Stěží se najdou děti, které mají chuť něco dokázat a obětovat pro větší úspěch své volno a záliby. Ze širšího pohledu je tedy velký zájem o plavání jako takové, ale postupem času, kdy je třeba přidat dřinu a čas, u většiny zájem upadne. Pro město to však přináší to, že více dětí je plavecky gramotných a zabývají se sportovní aktivitou. Proto je v oddíle zavedeno několik možností jak využívat plavání. Zejména je to plavání kondiční, které navštěvuje zhruba stovka dětí, které nechtějí závodit a plavání pro dospělé, kde mají možnost si zlepšit techniku, případně se naučit i jiné plavecké způsoby.

LENKA KÜHROVÁ

Lenka Kührová za svobodna Moutelíková se věnovala plavání od roku 1977 pod vedením trenérského dua Bedřich Hlobil a Ivo Šalamoun. Brzy přešla do Olomouce, kde měla tréninky dvakrát denně ráno a odpoledne. Tréninky hodnotí jako náročnější než nyní, ale jak říká pan Adamec dnes je to alchymie a s menšími objemy lze dosáhnout lepších výsledků. Mezi její tratě patřil závod na 400 m kraul a 400 m polohový závod. Od 11 do 16 let pak plavávala prsa a v této disciplíně se umístila dvakrát jako třetí na MČR žactva. Ze svých časů si pamatuje 2:48,5 na 200 m prsa a 1:18,5 min na 100 m prsa v té době za Olomouc. Lenka působila jako cvičitelka plavání od 16 let, později jako trenérka. Lence Kührové prošla pod rukama spousta šikovných a nadějných plavců... Jako trenérka měla krédo přesvědčit děti, aby plavaly pro sebe a ne pro rodiče nebo výkon, aby nikoho nezkazila a předala nepřetrénované jedince, schopné velkého zlepšení v dorosteneckém věku. O Petru Adamci říká, že to dělá velmi dobře a

umí z plavců dostat ty nejlepší časy. O svém muži Jiřím Kührovi, zase, že je výborný technik. Každý z trenérů umí něco a je dobré, aby tvořili tým. Nezapomněla zavzpomínat na vynikající plavce, které měla tu čest trénovat nebo být přítomna jejich úspěchům. Mezi ně patřili Monika Obručnicková, Marek Čepa, Jiří Vlček, Petra Formánková, Ondřej Palatka, Jakub Nezdoba. Také se zmínila o současných nadějích prostějovského oddílu Lukáši Řehořkovi, Michaely Petrželové, Michalu Tomečkovi.

5 SOUHRN

Práce se zabývá ucelením informací o prostějovském plaveckém sportu, které zastřešuje závodní plavání, dálkové a zimní plavání a v minulosti i vodní pólo. Především závodní plavání dokázalo vyprodukovat kvalitní plavce, kteří za sebou mají nemalé úspěchy a to jak na mistrovských soutěžích České republiky tak i na mezinárodních soutěžích a velmi podstatné účasti na mistrovstvích Evropy a Olympijských hrách mládeže. Mezi tyto významné osobnosti Plaveckého oddílu Prostějov patří Marek Čepa, Monika Obručnicková, Jiří Vlček, Petra Formánková, Jakub Nezdoha a Ondřej Palatka. Někteří z těchto výše jmenovaných dokázali uplatnit svůj talent i v dálkovém plavání. Byli to Monika Obručnicková, Marek Čepa ale i členové TJ Haná, kteří se zviditelnili a tím i jejich oddíl a Prostějov samotný, přeplaváním kanálu La Manche.

6 ZÁVĚRY

Cílem bakalářské práce s názvem Historický vývoj plaveckých sportů v Prostějově bylo ucelit podstatné a důležité informace o vývoji prostějovského plaveckého sportu. S tím samozřejmě souvisí vhodné podmínky pro plavání. Což, jak je výše v textu uvedeno, byl konkrétně v Prostějově určitý čas poměrně problém, kvůli rekonstrukci bazénu.

V historii prostějovského plavání bychom mohli najít spousty úspěšných plavců, kteří díky svému úsilí překonali nejen své osobní rekordy, ale také nejlepší výsledky vůbec. TJ PoPro si navzdory těžkým obdobím, kdy nebyly optimální podmínky pro plavání, nebo nebyl dostatečný zájem o tento sport, přesto uchoval status úspěšného oddílu. Tyto zásluhy můžeme připisovat jak trenérům, kteří ke své práci přistupovali a stále přistupují zodpovědně, tak plavcům, kteří silou pevné vůle a cílevědomosti, pracovali na dosažení mnohdy obdivuhodných výsledků.

V loňském roce slavil plavecký oddíl v Prostějově své 60. výročí založení. A proto jsem využila této významné události k sepsání této práce, která bude sloužit jako sjednocení a ucelení informací o plaveckých sportech za toto dlouhé období. Prostějov postrádá jakoukoliv ucelenou publikaci týkající se této problematiky. A jelikož jsem několik let byla součástí plaveckého oddílu PoPro jak závodní plavec, tak i jako cvičitelka plavání, tak bych tímto způsobem chtěla poděkovat za čas mi věnovaný a za chvíle strávené v báječném kolektivu.

Myslím si, že se mi podařilo dohledat několik cenných informací, které nejsou veřejnosti snadno přístupné. Především z toho důvodu, že člověk neví, na koho by se mohl obrátit a celý proces hledání jednoho dokumentu by se dlouhodobě táhl. Díky lidem pohybujícím se okolo plaveckého oddílu, se kterými se většinou znám z dob, kdy jsem plavala i já, mohlo být toto případné zdlouhavé hledání zkráceno. Proto jsem většinou věděla kam si pro cenné informace jít.

Jedním z důležitých zdrojů byl Petr Adamec, který se uvolil a zodpověděl mi několik otázek vztahujících se k plavání a chodu oddílu vůbec. Poskytl tak možnost částečně vklouznout do jeho mysli a podívat se, jaký má na plavání názor, jakožto bývalý závodní plavec a v současnosti trenér. Byl mi mnohokrát nápomocen a vždy ochoten podat mi informace. Dalšími se staly dlouholeté trenérky a bývalé plavkyně

Ivana Matyášková a Lenka Kührová, které mi taktéž poskytly cenné informace a odpověděly na kladené otázky. V neposlední řadě si i přes ne příliš dobré zdraví na mne udělal čas matador prostějovského plavání a věnoval mi pár chvil i pan Jaroslav Šalamoun.

Celkově se tato práce zabývá převážně historií, kterou čas vepsal do vínku prostějovskému plaveckému oddílu. Věřím, že všichni, kdo patří do procesu závodního plavání, dálkového a zimního budou nadále hrdě bojovat. Nevzdají se i přes mnohdy náročné tréninky a odměnou jim budou blýskavé medaile za excelentní výkony.

Přeji oddílům TJ plavání Prostějov a TJ Haná mnoho úspěchů a především pohody, protože jen tehdy mohou plavci být motivováni k dobrým výsledkům.

REFERENČNÍ SEZNAM

Hofer, Z., & Felgrová, I. (2011). *Technika plaveckých způsobů*. Praha: Karolinum.

Hoch, M. (1983). *Plavání teorie a didaktika*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

Dean, P., L. (2008). *Open water swimming*. Champaign, IL: Human Kinetics.

Maglischo, E., W. (2003). *Swimming fastest*. Canada: Human Kinetics.

Sweetenham, B., & Atkinson, J. (2003). *Championship swim training*. Canada: Human Kinetics.

Čechovská, I., & Miler, T. (2008). *Plavání*. Praha: Grada Publishing, a.s.

TJ Gala, (1981). *30 let plaveckého oddílu*. Prostějov.

Vitouš, P., (1980). *Malá encyklopedie sportu*. Praha: Mladá fronta.

Kössl, J., Štrumbauer, J., & Waic, M., *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury*. Praha: Univerzita Karlova.

Odbor pro výstavbu a vodní hospodářství, (1959). *Schvalovací protokol: Zimní lázně*. Prostějov.

Anonymous, (1999). Úspěšně plavali na mistrovstvích republiky. *Prostějovský týden, roč. 9, (čís. 28), s. 20.*

Matyášková, M., (2012). Ohlédnutí za plaveckým rokem 2011. *Prostějovský deník, roč. 21, (čís. 2), s. 12.*

Retrieved 11.11.2012 from the world wide web: http://swimm-pv.cz/index.php?option=com_content&view=category&id=27&Itemid=444

Retrieved 12.11.2012 from the world wide web: <http://www.plaveckyblog.cz/svetove-souteze-plavani/evropske-souteze-plavani/mej-helsinki-2010-plavani>

Retrieved 12.11.2012 from world wide web: <http://www.plaveckyblog.cz/svetove-souteze-plavani/evropske-souteze-plavani/mej-praha-2009-plavani>

Retrieved 8.4.2012 from world wide web: www.zimni-plavani.info/Dokumenty/pravidlasoutěžnířádaSTD.aspx

Retrieved 7.4.2012 from world wide web: cs.wikipedia.org/wiki/Dálkové_plavání

Retrieved 7.4.2012 from world wide web: cs.wikipedia.org/wiki/Vodní_pólo

Retrieved 7.4.2012 from world wide web: www.sportovni.net/plav/historie

Retrieved 20.5.2012 from world wide web: www.olympic.cz/front/sport/75

Retrieved 20.5.2012 from world wide web: www.olympic.cz/front/sport/74

Retrieved 2.6.2012 from world wide web: http://www.swimm-pv.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=172&Itemid=464

Retrieved 3.6.2012 from world wide web: <http://mokryeman.swimm-pv.cz/subdom/mokryeman>

Retrieved 2.6.2012 from world wide web: http://www.swimm-pv.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=453&Itemid=798

Retrieved 2.6.2012 from world wide web: <http://www.cenaprostejova.swimm-pv.cz/subdom/cenaprostejova>

Retrieved 6.6.2012 from world wide web:
<http://www.tjhana.info/Aktuality/tabid/56/EntryId/7/Zimni-plavci-z-Ceska-do-Rakouska.aspx>

Retrieved 24.5.2012 from world wide web:
<http://www.tjhana.info/Aktuality/tabid/56/EntryId/8/Uplynula-sezona.aspx>

Retrieved 24.5.2012 from world wide web: <http://www.tjhana.info/cs-cz/media/napsalions/vtisku.aspx>

Retrieved 24.5.2012 from world wide web: http://www.swimm-pv.cz/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=27&Itemid=910

PŘÍLOHY

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Absolutní rekordy mužů prostějovského oddílu

Tabulka č. 2 Absolutní rekordy žen prostějovského klubu

Tabulka č. 3 Předsedové plaveckého oddílu

Články, aktuality

Fotografie

Tabulka č. 1 Absolutní rekordy mužů prostějovského oddílu

JMÉNO	RN	DÉLKA TRATĚ	ZPŮSOB	BAZÉN	ČAS	ROK
Tomeček Michal	1995	50	Volný způsob	25	0:24.63	2011
Palatka Ondřej	1992	100	Volný způsob	25	0:53.24	2009
Čepa Marek	1985	200	Volný způsob	25	1:57.99	2003
Čepa Marek	1985	400	Volný způsob	25	4:09.15	2003
Čepa Marek	1985	800	Volný způsob	25	8:41.51	2003
Čepa Marek	1985	1500	Volný způsob	25	16:32.15	2003
Čepa Marek	1985	3000	Volný způsob	25	34:05.50	2003
Čepa Marek	1985	5000	Volný způsob	25	0:57:26.4	2003
Nezdoba Jakub	1991	50	motýlek	25	0:24.92	2009
Nezdoba Jakub	1991	100	motýlek	25	0:54.00	2009
Nezdoba Jakub	1991	200	motýlek	25	2:00.01	2009
Palatka Ondřej	1992	50	znak	25	0:26.53	2009
Palatka Ondřej	1992	100	znak	25	0:55.36	2009
Palatka Ondřej	1992	200	znak	25	2:03.05	2009
Bátěk Tomáš	1989	50	prsa	25	0:30.05	2008
Vlček Jiří	1984	100	prsa	25	1:04.18	2002
Vlček Jiří	1984	200	prsa	25	2:15.98	2002
Nezdoba Jakub	1991	100	Polohový z.	25	0:57.43	2009
Nezdoba Jakub	1991	200	Polohový z.	25	2:04.17	2009
Vlček Jiří	1984	400	Polohový z.	25	4:36.30	2001

Tabulka č. 2 Absolutní rekordy žen prostějovského oddílu

JMÉNO	RN	DÉLKA TRATĚ	ZPŮSOB	BAZÉN	ČAS	ROK
Mráčková Tereza	1992	50	Volný způsob	25	0:27.04	2009
Mráčková Tereza	1992	100	Volný způsob	25	0:57.18	2009
Obručnicková Monika	1985	200	Volný způsob	25	2:09.87	2000
Obručnicková Monika	1985	400	Volný způsob	25	4:34.23	1998
Obručnicková Monika	1985	800	Volný způsob	25	9:19.30	1999
Formánková Petra	1988	1500	Volný způsob	25	18:11.00	2004
Obručnicková Monika	1985	3000	Volný způsob	25	37:07.00	1999
Obručnicková Monika	1985	5000	Volný způsob	25	1:04:39.5	1998
Mráčková Tereza	1992	50	motýlek	25	0:28.90	2010
Mráčková Tereza	1992	100	motýlek	25	1:02.82	2009
Mráčková Tereza	1992	200	motýlek	25	2:28.60	2011
Adámková Markéta	1991	50	znak	25	0:32.59	2005
Mráčková Tereza	1992	100	znak	25	1:09.99	2010
Mráčková Tereza	1992	200	znak	25	2:31.00	2008
Formánková Petra	1988	50	prsa	25	0:33.91	2003
Formánková Petra	1988	100	prsa	25	1:12.01	2003
Formánková Petra	1988	200	prsa	25	2:32.64	2002
Mráčková Tereza	1992	100	Polohový z.	25	1:07.67	2009
Formánková Petra	1988	200	Polohový z.	25	2:26.91	2003
Formánková Petra	1988	400	Polohový z.	25	5:07.05	2002

Tabulka č. 3 Předsedové plaveckého oddílu

Předsedové plaveckého oddílu	od roku	do roku
Mojmír DEJDAR		1972
Jaroslav ŠALAMOUN	1972	2005
Petr ADAMEC	2005	2010
Dana TOBOLOVÁ	2010	Současnost

Články, aktuality

Úspěšný rok byl 1999 zejména pro Moniku Obručnickovou a Marka Čepu, kteří vybojovali účast na Mistrovství republiky v Plzni. A rozhodně se nenechali zahanbit. Monice se dařilo o poznání lépe, doplávala si pro dvě stříbrné medaile na 100 m a 200 m volný způsob a navíc pro další dvě bronzové na stejný způsob, ale 50 m a 400m. Markovi se trošku jak se říká, lepila smůla na paty, ale i tak si odvezl krásná tři čtvrtá místa také za volný způsob.

Na Mistrovství republiky ve Zlíně se vyznamenal Jiří Vlček, který přivezl dvě zlaté medaile ve své kategorii (100 m, 200m prsa). Zkrátka úctyhodný rok (Anonymous, 1999).

Roku 2010 se konaly Mezinárodní sportovní hry mládeže a domácí plavci se ukázali v tom nejlepším světle. Patří mezi ně především Ondřej Palatka, Jakub Nezdoba, Tereza Mráčková, závody se také povedly Jakubovi Cibulkovi. Ze šesti zúčastněných evropských zemí se nechali slyšet především Poláci, kteří vyhodnotili, že Prostějov nasadil laťku poměrně vysoko (Katolická, 2010).

Za zmínku stojí pár nejlepších výkonů plavců za prostějovský plavecký oddíl. Krásné třetí místo obsadil za TJ PoPro v disciplíně 100m znak Řehořek Lukáš, který pak vylepšil svoje skóre na 100m prsa a obsadil první místo. Dále se pak taktéž na třetím místě umístila Michaela Petrželová na dráze 100 m i 200 m volný způsob. Ovšem i další plavci za Prostějov hrdě reprezentovali svůj oddíl a dosahovali pěkných výsledků v soutěži (http://www.swimm-pv.cz/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=27&Itemid=910).

Konkrétně rok 2011 byl pro prostějovské plavání významný také proto, že oddíl oslavil 60. výročí založení. Plavci pokračují na republikové úrovni a dosáhli mnoha úspěchů. Medaile získaly například dívky Michaela Petrželová a Lenka Skoumalová na Letní olympiádě dětí a mládeže. A k třem nejlepším se vypracovávají i Michal Tomeček s Kateřinou Praskačovou. O plavání je stále zájem, o čemž svědčí mimo jiné téměř čtyři sta členů prostějovského oddílu. Ten se snaží vylepšovat techniku jak závodním

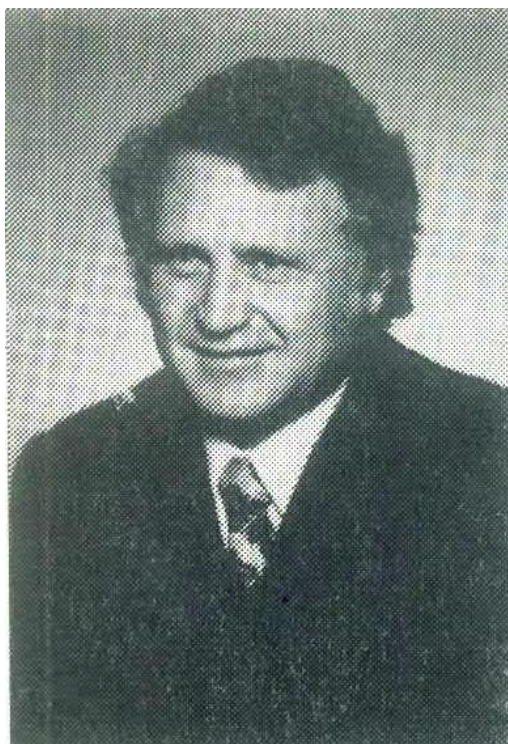
plavcům, tak těm rekreačním. Byly totiž otevřeny kurzy kondičního a zdokonalovacího plavání (Matyášková, 2012).

Dálkové plavání je v Prostějově realizováno pod záštitou oddílu Dálkového a zimního plavání TJ Haná. Současnost však dosahování úspěchu v této oblasti Prostějovu moc nenahrává. Příčinou jsou především nedostatečné finanční prostředky, které donutily oddíl ukončit pronájem Městských lázní. I přes tyto komplikace si oddíl dokázal poradit a uspořádal v loňské sezóně čtyři sportovní podniky v zimním plavání a jeden v dálkovém (<http://www.tjhana.info/Aktuality/tabid/56/EntryId/8/Uplynula-sezona.aspx>).

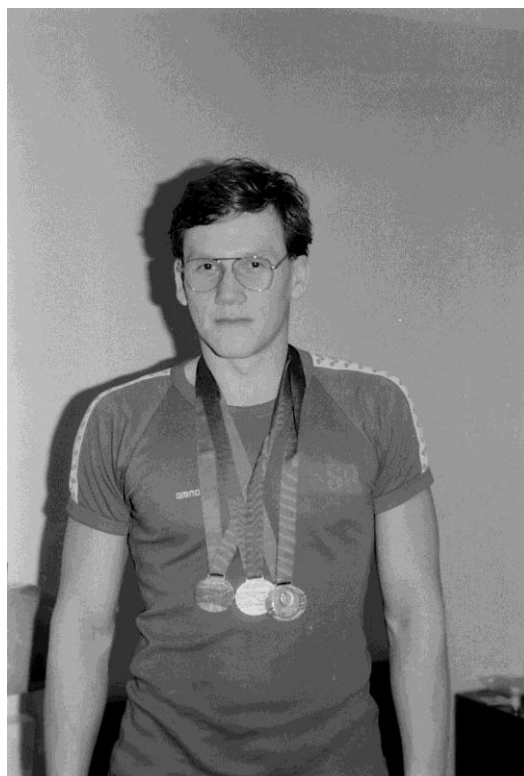
Závody dálkového plavání v Prostějově se konaly na Plumlovské přehradě. Ta byla ovšem vypuštěna z důvodu výskytu sinic, a prostějovští plavci byli nuceni hledat nějakou alternativu. V červnu roku 2011 poskytlo Anenské jezero optimální podmínky pro jejich konání. Nejdelší plavecká trasa byla patnáct kilometrů (<http://www.tjhana.info/cs-cz/m%C3%A9dia/napsalio%C3%A1s/vtisku.aspx>).

Oddíl Haná, respektive jeho plavci se také účastní Českého poháru v dálkovém plavání. V roce 2011 obhájil ve své kategorii čtvrté místo Jan Kovařík a oddíl jako celek se umístil mezi prvními dvaceti. Předseda TJ Haná Prostějov, Luděk Coufal, se přípravě na Český pohár nevěnoval tak intenzivně jako obvykle, což se i ve spojitosti s finančními problémy zřejmě podepsalo na účasti na tomto závodě. Důvodem bylo individuální trénování na přeplavbu průlivu La Manche. To se mu také ve stejném roce podařilo v čase 15 hodin 53 minut. Úspěchy oddílu se tedy i nadále množí i přes obtíže, které ho bohužel provází (<http://www.tjhana.info/Aktuality/tabid/56/EntryId/8/Uplynula-sezona.aspx>).

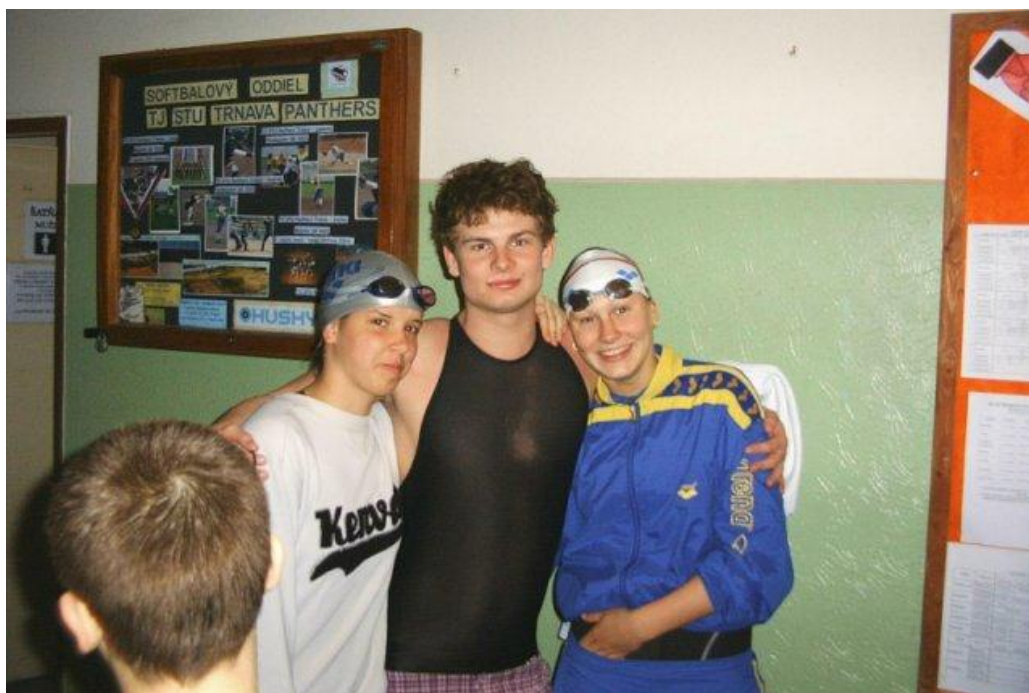
Fotografie

Jaroslav Šalamoun

Petr Adamec

Hana Nováková, Marek Čepa, Petra Formánková

Ondřej Palatka, Petr Adamec, Jakub Nezdoba

Michal Vysloužil, Ivana Matyášková, Aleš Matyášek, Markéta Novotná - současní trenéři PoPro

Městské lázně Prostějov